

BIULETYN KOWIEŃSKI**W I L B I**

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3-3

Nr.

Wilno, dn. 25 kwietnia

1931 roku.

429.**T r e ś ć n u m e r u :****I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.**

K r o n i k a .

Dział.Str.

1.	Sprawa represyj łotewskich względem robotników z Litwy.	I.	1.
2.	Echa krakowskiego wierszyka o prof. Herbaczewskim w "Lietuvos Aidas".	"	"
3.	Wycieczka studentów fińskich na Litwę.	"	"

II. ZAGADNIENIA GOSPODARCZE.

K r o n i k a .

4.	Dokoła budowy cukrowni.	II.	"
5.	Sprawa budowy elektrowni.	"	"
6.	Zniesienie ulg przy zakupie drzewa.	"	"
7.	Wielki pożar w Olicie	"	"
8.	Memoriał fabrykantów obuwia.	"	2.
9.	Straty wyrządzone przez powódź.	"	"
10.	Z działalności Izby Handlowo-Przemysłowej.	"	"
11.	Zakup jaj przez spółkę "Pienocentras"	"	"

**III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ
I ŻYCIE SPOŁECZNE.**

K r o n i k a .

12.	Zjazd ochotników armji litewskiej.	III.	"
13.	Regulacja Niemna i Wilji.	"	3.
14.	Dokoła zniesienia cenzury prasowej.	"	"
15.	Zebrań dziennikarzy litewskich.	"	"
16.	Zwalczanie opozycji.	"	"
17.	Brak konsolidacji w partji tautininków.	"	"
18.	Praca nad ustawą o metrykacji cywilnej.	"	"

-----ooo0§0ooo-----

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

Sprawa represyj łotewskich w z g l ę d e m robotników z Litwy. Jak podaje "Dzień Kowieński" Nr. 90, dnia 21.IV r.b. rozważał Łotewski Gabinet Ministrów sprawę krajowego rynku pracy. Minister spraw wewnętrznych oświadczył, iż nie zebrał jeszcze materiałów, świadczących o tem, ilu obcokrajowców wypadnie z Łotwy wydalic. Około 18 tys. robotników przybywa z Łotwy do Litwy, lecz przeciwko nim rząd nie zamierza wszczynać żadnych kroków. Sprawy rynku pracy jednocześnie rozważano i w koalicji. Uchwalono nie dopuszczać do pracy w Łotwie zbyt licznych cudzoziemców.

Sprawy te wywołują polemikę i w ugrupowaniach partyjnych. Demokratyczne centrum i związek postępowy złożyły sejmowi wniosek żądający odebrania "kartek pracy" od wszystkich cudzoziemców, jednak wydaje się wątpliwem, by wniosek ten zdobył większość głosów.

"Lietuvos Aidas" a "piatiletka". "Lietuvos Aidas" w Nr.86, w art. p.t. Krańcowości, po rozważeniu działalności Sowietów w zakresie t.zw. "piatiletki" dochodzi do wniosku, że nie jest ona bluffem, mimo że zapewne nie będzie zrealizowana w przewidzianych przez rząd sowiecki granicach. Temniemniej nie należy zdaniem "Lietuvos Aidas" wpadać w drugą krańcowość i przeceniać niebezpieczeństwo bolszewizmu.

Echa krakowskiego wierszyka o prof. Herbaczewskim w "Liet. Aidas". "Liet. Aidas" w Nr.86, zamieszcza przedruk artykuliku, jaki się ukazał niedawno w "Il. Kur. Codz."/Nr.103/ Artykulik ten ośmieszał prof. Herbaczewskiego z powodu zmienności jego poglądów politycznych. Artykulik ten zawierał też makaroniczny wierszyk, rozpoczynający się od słów: "Sukur - Mukur Herbaczajtis, stulto, lecz multo gadajtis i t.d.

"Niech sami czytelnicy osądzą powagę artykuliku"- dodaje od siebie "Lietuvos Aidas".

Wycieczka studentów fińskich na Litwę. Jak podają "Lietuvos Žinios" Nr.88, ma przybyć na Litwę w maju r.b. wycieczka studentów fińskich. Wycieczka zabawić ma na Litwie 4-ry dni.

II. ZAGADNIENIA GOSPODARCZE.

K r o n i k a .

Dokoła budowy cukrowni. Jak podaje "Lietuvos Aidas" Nr.87, cukrownia, której budowę niedawno rozpoczęto ma rozpocząć produkcję cukru już w r.b. Obecnie odbywają się narady zainteresowanych organizacyj w sprawie dostarczania buraków cukrowych do cukrowni.

Sprawa budowy elektrowni. Jak podają "Lietuvos Žinios" Nr.88, odbyła się w ministerstwie komunikacji narada, z udziałem wiceministra Jankiewicza, prof. Kołupajły, prof. Szlogera, inż. Garszwy i inż. Smilgiewicza. Zebrani jednomyślnie stwierdzili konieczność budowy elektrowni i postanowili opracować szereg odnośnych projektów. Nieuzgodniono jedynie poglądów co do miejsca w którym stanie nowa elektrownia. W związku z tem odbędzie się w najbliższej przyszłości nowa narada.

Wielki pożar w Olicie. Jak podają "Lietuvos Žinios" Nr.88, wybuchł w Olicie wielki pożar w gmachu rządowym, który z trudem dało się ugasić. Straty wynoszą około 70 tys. litów.

Zniesienie ulg przy zakupie drzewa. Jak podaje "Dzień Kowieński" Nr.90, w r.ub. Min. Roln. zarządziło, by drzewo na doraźne potrzeby rolników sprzedawano o 10% taniej, niż to przewiduje taksa rządowa. Z dn.1 maja r.b. ulgi te będą zniesione.

Memorjał fabrykantów obuwia. Jak podają "Lietuvos Zinios" Nr.88, kowieńscy fabrykanci obuwia złożyli memorjał do władz skarbowych z prośbą o podwyższenie ceł na obuwie męskie o 10%, zaś na damskie o 25%, a jednocześnie o zniżkę ceł na importowaną skórę. W ten sposób fabrykanci krajowi chcą się uchronić przed konkurencją zagraniczną.

Straty wyrządzone przez powódź. Jak podaje "Dzień Kowieński" Nr.90, policja kowieńska kończy już obliczenia strat spowodowanych przez powódź. Według powierzchniowych obliczeń strat sięgają około 2 milj.litów.

Zdziałalności Izby Handlowo-Przemysłowej. Jak podaje "Dzień Kowieński" Nr.90, odbyło się w dn.22.IV.r.b. plenarne posiedzenie Izby Handlowo-Przemysłowej w Kownie. Prezes Izby inż.Dobkiewicz poinformował zebranych, że Izba opracowała już jednostajną normę cegieł, projekt nowej ustawy o komunikacji autobusowej, oraz projekt podatku dochodowego od zawodów.

W związku z powodzią uchwaliła Izba rozpisanie ankiety co do poniesionych strat i wszczęcie zabiegów u rządu o ułatwienie kredytu, bądź o zmniejszenie podatków tym organizacjom ekonomicznym, które od powodzi ucierpiały.

Następnie przemawiali więksi przemysłowcy litewscy /pp.Tilmans, Wajłokajtis, Wolf i t.d./ proponując zwrócenie się do rządu z prośbą o roztoczenie opieki nad przemysłem litewskim. Opieka ta polegałaby na kontroli zarówno nad istniejącymi już przedsiębiorstwami przemysłowymi, jak też nad otwieranymi nowymi fabrykami. Kontrola musiałaby badać potrzeby litewskiego rynku i w razie dostatecznej ilości przedsiębiorstw w danej branży, zabraniać na otwieranie nowych przedsiębiorstw. Pozatem kontroli dotyczyłaby jakości wytwarzanych towarów, stanu higienicznego fabryk i polepszenia warunków pracy robotników.

Wreszcie omawiano sprawę budowy własnego gmachu. Plenum przyjęło wnioski w sprawie wzięcia w długoterminową dzierżawę od miasta placu i budowy własnego gmachu. Do komitetu budowy wybrano pp.Wolfa, Wajłokajtisa, Sołowiejczyka, Wosylusa i Szapirę.

Zakup jaj przez spółkę "Pienocentras". Jak podaje "Dzień Kowieński" Nr.90, centrala przemysłu mleczarskiego na Litwie "Pienocentras" przystąpiła do skupowania jaj w całym kraju na szeroką skalę. W ciągu pierwszego kwartału r.b. zakupił "Pienocentras" 240 tys.jaj/w tym samy okresie 1930 r. - 63 tys.jaj/.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

Zjazd ochotników armji litewskiej. W dn.18 i 19 kwietnia w Kownie odbył się doroczny zjazd delegatów Związku ochotników armji litewskiej.

Na zjazd przybyło 112 przedstawicieli całej Litwy.

W pierwszym dniu obrad po ukonstytuowaniu się prezydium i komisyj zjazd wysłuchał sprawozdania zarządu i komisji rewizyjnej, oraz licznych gratulacyj ustnych i piśmiennych, po południu prezydium zjazdu złożyło wizytę prezydentowi, wieczorem zaś odbył się bal.

W drugim dniu obrad, rozważano szereg spraw aktualnych, dotyczących organizacji i stanu ekonomicznego Związku. Zjazd również przyjął 2 rezolucje natury politycznej.

W jednej z nich, protestując przeciwko działalności hitlerowców w Kraju Kłajpedzkim, zjazd wyraził żądanie ukrócenia ich działalności, w drugiej - wypowiedział się przeciwko polityce księży w Litwie.

Wkońcu dokonano wyborów nowego zarządu w liczbie 15 członków oraz komisji rewizyjnej.

Regulacja Niemna i Wilji. Tegoroczna katastrofalna powódź w Kownie wywołała w kołach rządowych wielkie poruszenie. W związku z tem, z rozporządzenia Ministra komunikacji została zwołana specjalna komisja regulacji Niemna i Wilji w obrębie miasta Kowna. W skład komisji wchodzi: gen.sekretarz Ministerstwa Komunikacji inż. Jankiewicz, dyrektor portu kłajpedzkiego inż.Wysocki, dyr.szos i dróg wodnych inż.Gabrys. i in.

Prace mają być podjęte w przyszłym roku. Regulacja rzek, której koszta obliczają na sumę ok.8 milj.lit, niewątpliwie zapobiegnie takim klęskom jak tegoroczna.

Dokoła zniesienia cenzury prasowej. Jak podaje "Dzień Kowieński" Nr.88, w związku z omawianem na ostatniem zebraniu Związku dziennikarzy litewskich kwestji cenzury, współpracownik "Id.Stimme" zwrócił się do wysoce kompetentnej osoby w Ministerstwie Spraw Wojskowych z prośbą o udzielenie wyjaśnień w tej sprawie.

"Mojem zdaniem - oświadczył kompetentny informator pisma żydowskiego, - cenzura powinna być zniesiona. Jest ona zbyt ciężarem dla administracyjnych organów Ministerstwa Spraw Wojsk.

Sprawa zniesienia cenzury jest obecnie kwestją w Ministerstwie Wojny bliska jest realizacji.

Najwyższy czas już, aby sami redaktorzy stali się odpowiedzialni za treść swych organów nie tylko względem społeczeństwa, lecz również względem władzy."

Następnie informator pisma żydowskiego wyjaśnił, iż sprawę odpowiedzialności redaktorów ureguje ustawa prasowa. Nim ustawa ta zostanie wydana, odpowiedzialność prasową ureguje rozkaz Komendanta Miasta. W rozkazie tym zostanie sprecyzowana odpowiedzialność redaktorów i wskazane będzie, co wolno drukować. Następnie rozkaz ustali kary na redaktorów. Będą tu grzywny do 5 tys.lit., lub kara więzienia do 3 miesięcy.

Odpowiedzialność będą ponosili redaktor, lub współpracownik pisma, który podał niewłaściwą wiadomość. Korespondent pism będzie karany w tym wypadku, gdy redaktor wymieni jego nazwisko i udowodni, iż został wprowadzony przez niego w błąd.

Zebranie dziennikarzy litewskich. Jak podają "Lietuvos Žinios" Nr.87, odbyło się w Kownie zebranie dziennikarzy litewskich przy udziale przeszło 40 osób. Zebranie uchwaliło co następuje: 1/ Przyjęcie w skład zarządu Związku Dziennikarzy pp. Turowskiego, Rubinsztejna i Rastenisa. 2/ Zatwierdzenie jedności prasowej pomiędzy Litwą a Łotwą. 3/ Zaproszenie na Litwę latem r.b. dziennikarzy estońskich. 4/ wstąpienie do międzynarodowego związku dziennikarzy. 5/ Udział w konferencji dziennikarzy nadbałtyckich w Lubece. 6/ Wypowiedzenie się przeciwko nałożeniu podatków na prasę. 7/ Przekazanie sprawy cenzury komisji prasowej.

Zwalczanie opozycji. Jak podają "Lietuvos Žinios" Nr.87, ukarano za wygłaszanie antyrządowych kazań ks.Możejkę grzywną 400-ti litów z zamianą na dwa tygodnie aresztu oraz kleryka Jurkusa grzywną 1000-ca litów z zamianą na 6 tygodni więzienia.

Brak konsolidacji w partji tautininków. Jak podają "Lietuvos Žinios" Nr.87, w partji tautininków nie nastąpiła jeszcze mimo urzędowych komunikatów, konsolidacja. Dotychczas stanowisko "Ukininku Vlenybe" ani też woldemarasowców nie zostało wyjaśnione.

Praca nad ustawą o metrykacji cywilnej. Jak podaje "Dzień Kowieński" Nr.88, referent Rady Stanu p.A.Raczkowski pod kierunkiem wice-prezesa Rady prof.M.Romera opracowuje obecnie projekt ustawy o metrykacji cywilnej. W najbliższym czasie w specjalnej komisji Rady Stanu odbędą się debaty nad poszczególnymi artykułami wspomnianego projektu, poczem wpłynię on pod obrady plenum Rady Stanu.

